

Ministerul Muncii și Protecției Sociale

Direcția Politici Servicii Sociale

**Serviciul incluziune socială, inovare socială
și programe cu organisme internaționale**

**Raport referitor la aplicarea prevederilor
Legii nr.116/2002 privind prevenirea și
combaterea marginalizării sociale,
în anul 2019**

București

2020

**Raport referitor la aplicarea prevederilor Legii nr.116/2002 privind
prevenirea și combaterea marginalizării sociale, în anul 2019**

CUPRINS

	<i>Pag.</i>
<i>1. Tipologia persoanelor marginalizate</i>	<i>4</i>
<i>2. Accesul la locuință</i>	<i>5</i>
<i>3. Accesul la asistența de sănătate</i>	<i>6</i>
<i>4. Accesul la educație</i>	<i>6</i>
<i>5. Măsuri pentru prevenirea și combaterea marginalizării sociale</i>	<i>7</i>
<i>6. Anexe</i>	

Anexa 1

Informații detaliate privind tipologia persoanelor marginalizate și măsurile adoptate la nivel local, pe județe și localități

Anexa 2

Date statistice privind aplicarea prevederilor Legii nr.116/2002, pe județe

Anexa 3

Date statistice privind numărul de persoane marginalizate, pe județe și localități

Anexa 4

Date statistice privind aplicarea Legii nr. 416 / 2001 privind venitul minim garantat, pe județe și localități

RAPORT
referitor la aplicarea, în anul 2019, a prevederilor
Legii 116/2002 privind prevenirea și combaterea marginalizării sociale

Legea privind prevenirea și combaterea marginalizării sociale, cu modificările și completările ulterioare, adoptată de Parlamentul României în anul 2002, are ca scop garantarea accesului efectiv, în mod deosebit al tinerilor, la drepturi elementare și fundamentale, cum sunt: **dreptul la un loc de muncă, la o locuință, la asistență medicală, la educație**, precum și instituirea unor măsuri de **prevenire și combatere a marginalizării sociale** și mobilizarea instituțiilor cu atribuții în domeniu.

Marginalizarea socială, în sensul acestei legi, se definește prin poziția socială periferică, de izolare a indivizilor sau grupurilor cu acces limitat la resursele economice, politice, educaționale și comunicaționale ale colectivității; ea se manifestă prin absența unui minimum de condiții sociale de viață.

Pentru a-și îndeplini scopul, legea prevede **atribuții** în acest domeniu pentru o serie de **instituții**, cum ar fi: Ministerul Muncii și Protecției Sociale, Consiliile județene, Consiliile locale, Casa Națională de Asigurări de Sănătate, Ministerul Educației și Cercetării și unitățile de învățământ.

În conformitate cu **Normele metodologice de aplicare a Legii nr.116/2002 privind prevenirea și combaterea marginalizării sociale**, aprobate prin Hotărârea de Guvern nr.1149/2002, cu modificările și completările ulterioare, consiliile locale și alte instituții cu atribuții în domeniu au transmis către Agențiile județene pentru Plăți și Inspecție Socială situații referitoare la aplicarea prevederilor Legii nr. 116/2002 în anul 2019.

Agențiile județene pentru Plăți și Inspecție Socială au centralizat aceste rapoarte și le-au transmis către Ministerul Muncii și Protecției Sociale.

Din totalul primăriilor, 2.563 (80,4%) au întocmit rapoarte statistice corespunzătoare anului 2019 și le-au transmis Agențiilor Județene pentru Plăți și Inspecție Socială, iar 496 dintre acestea (19,4%) au raportat că au implementat măsuri pentru prevenirea și combaterea marginalizării.

Pentru a stabili încadrarea unei familii în categoria persoanelor marginalizate, conform Legii nr.116/2002, consiliile locale au raportat 142.957 anchete sociale în anul 2019, în urma cărora au fost identificate 34.606 persoane singure și 50.162 familii în risc de marginalizare.

1.TIPOLOGIA PERSOANELOR MARGINALIZATE

În conformitate cu Hotărârea de Guvern nr.1149/2002, prin **persoană marginalizată social** se înțelege persoana care beneficiază de venit minim garantat sau face parte dintr-o familie beneficiară de venit minim garantat, în condițiile Legii nr. 416/2001, cu modificările și completările ulterioare, și care se află în cel puțin două dintre cele 8 situații enumerate mai jos. Datele statistice corespunzătoare anului 2019 sunt următoarele:

Tabel 1. Numărul de persoane marginalizate, conform raportărilor primăriilor, în anul 2019

Total persoane marginalizate, care:	245.809
- nu au loc de muncă	146.083
- nu au locuință în proprietate sau în folosință	35.811
- locuiesc în condiții improprii	58.341
- au unul sau mai mulți copii în întreținere sau fac parte dintr-o familie cu mulți copii în întreținere	99.479
- sunt persoane vârstnice fără susținători legali	10.701
- sunt încadrate în categoria persoanelor cu handicap sau invaliditate	18.856
- au în întreținere o persoană încadrată în categoria persoanelor cu handicap grav, accentuat ori invaliditate grad I sau II	8.773
- au executat o pedeapsă privativă de libertate	1.277
<i>Alte categorii de persoane marginalizate</i>	
- Tineri proveniți din centrele de plasament și din cadrul serviciilor publice specializate și al organismelor private autorizate în domeniul protecției copiilor	724
- Familiști în vârstă de până la 35 de ani cu copii în întreținere confrunțați cu marginalizarea	12.144
- Familiști în vârstă de până la 35 de ani fără copii în întreținere confrunțați cu marginalizarea	2.629
- Alte persoane cu risc de marginalizare în vârstă de până la 35 de ani	1.853
- cetățeni străini, pe perioada în care au domiciliul sau, după caz, reședința în România, în condițiile legii	46
- cetățeni străini care au dobândit, în condițiile legii, statutul de refugiat în România sau cărora li s-a acordat o altă formă de protecție prevăzută de lege	16

Potrivit art. 6 din Legea Asistenței Sociale nr.292/2011 **persoanele fără adăpost** reprezintă o categorie socială formată din persoane singure ori familii care, din motive singulare sau cumulate de ordin social, medical, financiar-economic, juridic ori din cauza unor situații de forță majoră, trăiesc în stradă, locuiesc temporar la prieteni sau cunoscuți, se află în incapacitate de a susține o locuință în regim de închiriere ori sunt în risc de evacuare, se află în instituții sau penitenciare de unde urmează ca, în termen de 2 luni, să fie externate, respectiv eliberate și nu au domiciliu ori reședință. În anul 2019 au fost raportate 1.515 persoane fără adăpost.

Corespunzător anului 2019, au fost raportate 2.948 persoane fără domiciliu sau reședință și fără locuință beneficiare de venit minim garantat.

În conformitate cu prevederile Legii nr.116/2002 consiliile locale, prin aparatul de lucru specializat, trebuie să ofere servicii gratuite de **consiliere** cu scopul de a beneficia de drepturile stabilite de această lege. În anul 2019, pentru a beneficia de prevederile legislative destinate persoanelor cu venituri mici și aflate în situații de vulnerabilitate, au avut loc activități de consiliere pentru 26.409 persoane singure și pentru 59.929 familii.

2. ACCESUL LA O LOCUINȚĂ

În total, la nivelul anului 2019, sumele cheltuite de consiliile locale, pentru accesul la locuință și la servicii publice de strictă necesitate și alte măsuri s-au ridicat la 8.123.619 lei.

Tabel 1. Situația privind accesul la o locuință a persoanelor marginalizate

Măsuri	Număr persoane singure marginalizate	Număr familii marginalizate	Număr persoane singure beneficiare	Număr familii beneficiare	Sume (lei)	
					Necesare	Cheltuite
Acces la locuință	13.873	12.867	8.742	6.552	9.825.785	5.107.854
Acces la servicii publice de strictă necesitate	3.607	2.490	3.895	2.336	482.001	446.467
Alte măsuri	3.372	2.617	3.335	2.296	2.957.384	2.569.298

În decursul anului 2019, consiliile locale au facilitat **accesul la locuință** a 8.742 persoane singure și 6.552 familii marginalizate. Sumele cheltuite în acest scop au fost de 5.107.854 lei.

Accesul la locuință s-a realizat prin construirea, cumpărarea sau închirierea de locuințe.

În conformitate cu prevederile Legii nr.116/2002, consiliile locale au obligația de a asigura accesul persoanelor și familiilor marginalizate la serviciile publice de strictă necesitate, cum sunt: apă, energie electrică, gaze naturale, termoficare etc. În acest scop consiliile locale pot încheia **convenții cu furnizorii de servicii**, prin care se angajează să suporte o parte din datoriile pe care le au persoanele și familiile marginalizate. În anul 2019 la nivel național s-au înregistrat 27 convenții.

De asigurarea **accesului la servicii publice de strictă necesitate** au beneficiat 3.895 persoane singure și 2.336 familii marginalizate, cheltuindu-se în acest scop 446.467 lei.

În perioada analizată, 3.335 persoane singure și 2.296 familii marginalizate au beneficiat de diverse **alte măsuri** luate de consiliile locale pentru prevenirea și combaterea marginalizării, sumele cheltuite din bugetul local fiind de 2.569.298 lei.

3. ACCESUL LA ASISTENȚA DE SĂNĂTATE

Legea nr.116/2002 prevede că accesul la **asistența de sănătate** pentru persoanele care au primit ajutorul social pentru asigurarea venitului minim garantat se asigură pentru persoanele care au calitatea de asigurat, fără plata contribuției pentru asigurările sociale de sănătate.

Astfel, pentru anul 2019, s-au raportat 234.760 persoane asigurate din familiile care au primit ajutorul social pentru asigurarea venitului minim garantat. Conform raportărilor, au beneficiat de asistență medicală 54,6% dintre acestea.

4. ACCESUL LA EDUCAȚIE

Legea nr.116/2002 prevede că persoanele de vârstă școlară care fac parte din familii cu dreptul la venitul minim garantat și au doi sau mai mulți copii înscriși în învățământul obligatoriu prevăzut de lege beneficiază de **bursă de școlarizare**. În decursul anului școlar 2018-2019, a fost raportat un număr de 3.609 elevi din familii marginalizate care au beneficiat de burse de școlarizare.

Absolvenții învățământului obligatoriu din familiile marginalizate, care își continuă studiile în unitățile de învățământ preuniversitar și în instituțiile de învățământ superior, pot beneficia de **burse pentru continuarea studiilor**. În anul 2019 au fost raportate burse acordate pentru 1.250 elevi.

De asemenea, în anul școlar 2018-2019, 521 elevi din familii marginalizate au beneficiat de acces gratuit în **tabere de odihnă sau de instruire**.

În 13 județe au fost raportate 2.125 persoane participante la **programul de alfabetizare**.

**5. MĂSURI PENTRU PREVENIREA ȘI COMBATERICA
MARGINALIZĂRII SOCIALE**

În Anexa nr. 1 au fost prezentate informații detaliate privind tipologia persoanelor marginalizate și măsurile adoptate la nivel local, pe județe și localități, așa cum au fost raportate de consiliile locale.

Aproape toate localitățile au raportat ca principală cauză a marginalizării **lipsa locurilor de muncă**.

De asemenea, **famiile cu mulți copii și cele monoparentale** se regăsesc în cele mai multe din raportări.

Alte tipuri identificate au fost:

- Persoane fără acte de identitate,
- Vârstnici cu venituri mici, care nu au susținători legali,
- Persoane cu handicap sau invaliditate,
- Persoane care locuiesc în condiții improprii,
- Tineri proveniți din centrele de plasament, servicii publice și organisme private autorizate,
- Persoane fără adăpost, etc.

Dintre **măsurile adoptate la nivel local** pentru prevenirea și combaterea marginalizării enumerate:

- Realizarea de strategii, planuri de măsuri, adoptarea de Hotărâri ale Consiliului Local (HCL), cooperare cu alte instituții sau ONG, monitorizarea persoanelor în risc de marginalizare,
- Acordarea de servicii sociale - cantine de ajutor social, asistență în centre de zi sau rezidențiale, asistent personal pentru persoanele cu handicap, asistență la domiciliu, găzduirea persoanelor fără locuință și cu venituri mici în centre sau locuințe sociale,
- Ajutoare financiare, de exemplu pentru cei cu probleme medicale, acordarea de îmbrăcăminte, încălțăminte și pachete alimentare,
- Acces la locuire: scutire integrală sau parțială de impozit pe clădiri sau terenuri, acordare terenuri în folosință pentru tineri, acces la utilități,
- Acces la ocupare: consiliere și îndrumare către AJOFM, Bursa locurilor de muncă, cursuri de formare împreună cu AJOFM, atragere de investitori,
- Acces la educație: susținerea participării școlare, acordarea de burse.

Având în vedere cele prezentate, se poate concluziona că aplicarea prevederilor Legii nr.116/2002 a condus la îmbunătățirea condițiilor de viață pentru un număr important de persoane confruntate cu riscul de marginalizare socială (conform anexelor acestui raport).